

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget.

N° 59

Attende Møde.

Fredagen den 22de Februar.

(Fortf.)

Naar Bagerlauget i sit Andragende deels har paaberaabt sig de høie Priser, som i de seneste Tider ere blevne givne for Bagergaarde i Forhold til deres Bygningers Taxationsværdi, for at godtgjøre det Tab, Lauget ved Ophævelsen af dets formeentlige Monopol vil lide, deels argumenteret fra, at der i Anledning af Ophævelsen af Bryggerlauget i Kjøbenhavn ved Rdg. 30 Aug. 1805 blev tilstaaet Interessenterne Erstatning, maa det med Hensyn til det første Punkt bemærkes, at den høiere Salgsværdi af de ommeldte Eiendomme kan være foranlediget ved mange andre Omstændigheder end ved det saakaldte dermed formeentligt forbundne Monopol, saasom deres Beliggenhed, den dertil allerede knyttede Næring m. m., samt at de høie Priser, der ere blevne givne, efter at Rescr. af 1841 havde tilkjendegivet, at der ikke tilkom Bagergaardene noget Monopol, snarere synes at tyde paa, at dette ikke har havt afgjørende Indflydelse paa Kjøbesummen, ligesom i alt Fald de, der efter 1841 have kjøbt Bagergaarde, under ingen Omstændigheder selv fra Billighedens Standpunkt kunde gjøre Fordring paa Erstatning, og hvad angaaer den Bryggerlauget i 1805 indrømmede Erstatning, da var denne neppe en Indemnification for Tabet af Privilegiet, men kun en Skadesløsholdelse for Ophævelsen af et tidligere af Regjeringen indgaaet, for Staten byrdefuldt, Contractforhold.

Ligesaa utvivlsomt som det forekommer Ministeriet at være, at Bagerlauget ingen retlig begrundet Fordring kan have paa Erstatning for det eventuelle Tab, det maatte lide ved Bagnæringens Frigivelse, ligesaa klart for-

menes det at være, at den attraaede Recurs til Domstolene ikke kan tilstebes, naar Sagen afgjøres ad Lovgivningens Vel.

Her handles nemlig ikke om noget privatretligt Forhold, men derimod om Regjeringens Ret til at foretage en saadan Forandring i den tidligere Ordning af de paagjældende Forhold, som Omstændighederne fordrer, med andre Ord om en legislativ Regjeringshandling. Som ovenfor bemærket kan Ministeriet ingenlunde erkjende, at der nogenstunde er givet Bagerlauget noget Tilfagn om eller Privilegium paa, at Bagergaardenes Antal skulde være 50, noget, som Bagerlauget, skjøndt dertil i sin Tid af det kgl. danske Cancellie opfordret, aldrig har kunnet fremsøre noget som helst gyldigt Beviis for, og Spørgsmaalet er altsaa, om den blotte Paaastand fra Bagerens Side om at være i Besiddelse af den omspurgte Ret skulde kunne forhindre Lovgivningsmagten fra at gaae frem efter, hvad den erkjender for det Rette og Sande, og enten faktisk lade dem beholde den paaastaaede Ret, blot fordi den paaastaaes, eller lade sine Beslutninger undergive Domstolenes Paakjendelse, enten ex antefacto ved at sætte Sagen i Bero, indtil endelig Dom var falden, eller, hvad der vilde være endnu betænkeligere, ex postfacto ved at lade Domstolene afgjøre, om den lovgivende Handling var lovlig eller ikke, og i sidste Fald lade dem tilkjende de Vedkommende Erstatning. Med samme Føie hvormed Bagerne kunde reise Sag imod det i det allerhøieste Rescr. 7 April 1841 udtalte Princip, vilde de kunne procedere mod tidligere stæete Indskrænkninger i deres formeentlige Rettigheder, t. Ex. mod Etableringen af Rugbrødsbagere og Fribagere, saavelsom i Anledning af de Tilladelser, der ere blevne meddeelte til Bageriers Anlæg i Forstæderne, og efter en sliq Grundsatning vilde alle Laugene kunne reise Sogsmaal i Anledning af de Tid